

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Plangebied: Oostkade 5, Sluiskil

Opsteller F. A. van Meurs

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Oostkade 5, Sluiskil
Opsteller	F. A. van Meurs
Datum	10-01-2018
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20171130v02
Aantal pagina's	39
Opdrachtgever	SPA WNP Ingenieurs
Contactpersoon	N. Jacobs
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F. A. van. 2018. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Oostkade 5, Sluiskil. Rapportkenmerk ER20171130v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming.....	7
2.2 Verordening ruimte.....	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	11
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	13
3.4 Planning.....	13
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1 Wet natuurbescherming.....	15
4.2 Verordening ruimte.....	16
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	19
5.1 Algemeen.....	19
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	20
5.3 Soorten Habitatrichtlijn.....	22
5.4 Nationaal beschermde soorten.....	26
6 Conclusies en aanbevelingen.....	31
6.1 Beschermde gebieden.....	31
6.2 Beschermde soorten.....	31
6.3 Overzicht aanvullend onderzoek.....	33
7 Geraadpleegde bronnen.....	35
7.1 Literatuur.....	35
7.2 Internet.....	35
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van SPA WNP Ingenieurs heeft Ecoresult B.V. een natuurtoets uitgevoerd. Het plangebied voor deze natuurtoets betreft Oostkade 5, Sluiskil, gemeente Terneuzen, provincie Zeeland. De aanleiding voor dit onderzoek is uitbreiding van het bedrijfsterrein van Heros Sluiskil B.V. (zie verder hoofdstuk 3). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 Doel

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

¹ www.rvo.nl

² Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Verordening ruimte

In de verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het

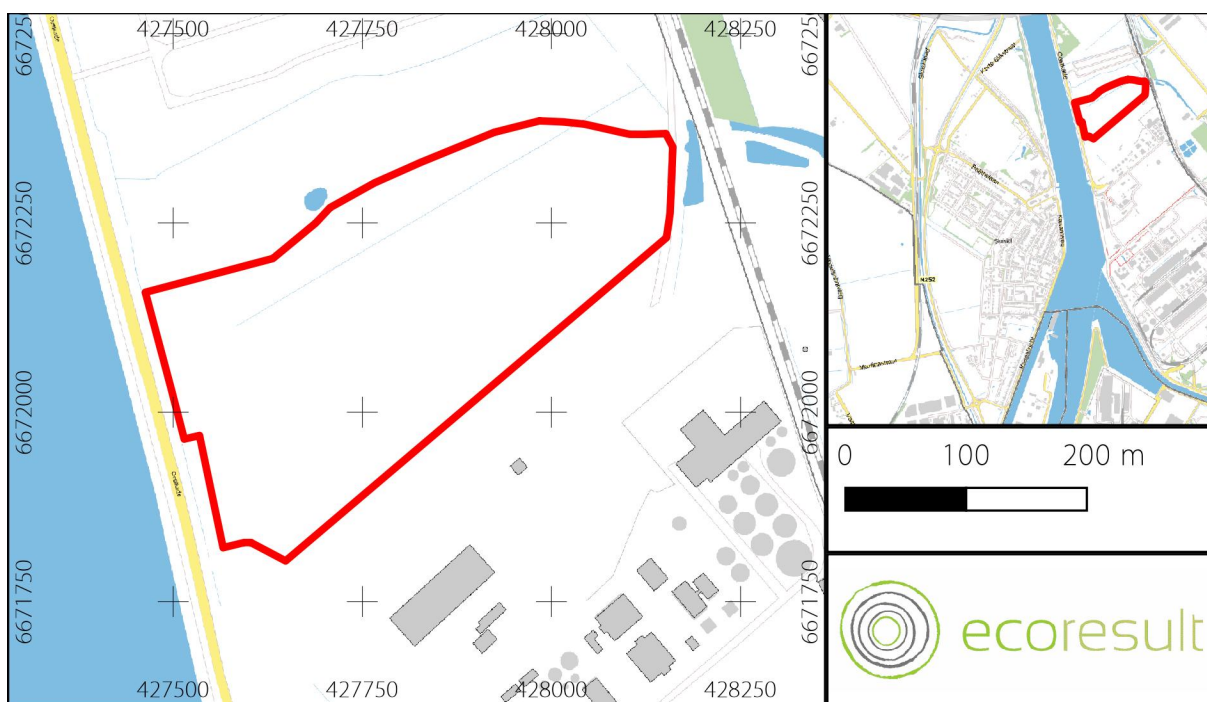
Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied betreft weiland, gelegen aan de Oostkade, ten noordoosten van de bebouwde kom van Sluiskil, gemeente Terneuzen, provincie Zeeland. Het perceel is gelegen aan de Oostkade 5, ten oosten van het Kanaal van Terneuzen. De oppervlakte van het perceel bedraagt circa 20 hectare. Zie Afbeelding 1.

Afbeelding 1: Ligging plangebied. Voor de ligging ten opzichte van de bebouwde kom van Sluiskil, zie de kaartinzet rechtsboven. Het plangebied is rood gemarkeerd. Kaartbron: PDOK.

3.2 Beschrijving

- Het plangebied bestaat uit twee percelen: een deel van een weiland welke op moment van het veldonderzoek niet werd begraasd (ten noorden van de kavelsloot) en een met gras ingezaaide akker ten zuiden van de kavelsloot. Plaatselijk liggen steenstapels langs de sloot.
- Het weiland is vochtig, verspreid liggen laagtes met ondiep water en pollen gras en russen en een drinkpoel. Ten noorden van het plangebied zijn natuurvriendelijke

oevers aanwezig.

Afbeelding 2: Het plangebied, rood omkaderd, weergegeven op een luchtfoto maart, 2017. Bron luchtfoto: Provincie Zeeland.

- De twee percelen worden gescheiden door een ondiepe, matig watervoerende kavelsloot.
- In het centraal westelijk deel is een boomgroepje met lage bomen aanwezig.
- Aan de westzijde van het plangebied ligt de Oostkade met tussen het plangebied en deze weg een watervoerende sloot. Langs de westzijde van de Oostkade is een bomenhaag aanwezig, welke de weg scheidt van het Kanaal van Terneuzen.
- De zuidzijde van het perceel wordt begrensd door een watergang. Ten zuiden van deze kavelsloot ligt het bedrijfsterrein van Heros. Ten tijde van het veldbezoek werd op het terrein van Heros, direct langs de kavelsloot een aarden wal opgeworpen. Hierdoor stroomde grond de sloot in.
- Aan de oostzijde van het plangebied ligt een plasje, met hieromheen braamstruweel. Ten noorden van dit plasje staat een solitaire grote wilg. In deze boom zijn spleten, holten en scheuren aanwezig. Ten oosten van deze wilg en de plas ligt een verhoogde spoorbaan. Aan de oostzijde van de spoorbaan is een boomgroep aanwezig, op een afstand van tenminste 50 meter.
- Er is geen verlichting aanwezig binnen en grenzend aan het plangebied. Eveneens is de Oostkade onverlicht.
- Lijnvormige elementen zijn aanwezig langs de randen van het plangebied (hagen, wegen, perceelsscheidingen en een kanaal). Ondergrondse ruimten zijn afwezig.

Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

3.3 Voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied wordt ingericht als opslagterrein van het bedrijfsterrein van Heros. Hiertoe wordt een bestemmingsplanwijziging voorbereid. Het plangebied wordt geëgaliseerd en vervolgens verhard met een waterdichte asfaltlaag. In het oostelijk deel wordt een waterbassin aangelegd ten behoeve van de reiniging en afvoer van water van het bedrijfsterrein. Daarnaast wordt een opslagplaats voor metaalafval en een schrootbewerkingsinstallatie gebouwd, alsook twee loodsën. Zie Afbeelding 3. Het plangebied zal landschappelijk worden ingepast.

3.4 Planning

De exacte planning van de voorgenomen ontwikkelingen is op dit moment nog niet bekend.

Afbeelding 3: Toekomstige situatie. Het plangebied is blauw omkaderd.
 Kaartbron: Overzicht terreinuitbreiding 7,2 ha van Heros Sluiskil. Tek.nr. HSL
 2016-01-05/1.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied³, zie Afbeelding 4. Net over de grens met België, op een afstand van 4,6 kilometer, ten noordwesten van Sas van Gent, ligt het Habitat- en Vogelrichtlijngebied “Krekengebied”, met stikstofgevoelig habitattypen. Dit Natura 2000-gebied maakt deel uit van de “Polders”⁴. Op een afstand van circa 6 kilometer (ten noorden) van het plangebied ligt het Habitatrichtlijngebied “Westerschelde & Saeftinghe”. Op een afstand van circa 6,3 km (ten zuiden) van het plangebied ligt het Habitatrichtlijngebied “Canisvliet”, nabij Sas van Gent. Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Negatief effect (door geluid, trilling of verlichting) op bovengenoemde gebieden valt uit te sluiten op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden (het betreft uitbreiding van het werkterrein van Heros. Een (significant) negatief effect als gevolg van stikstofdepositie is, op basis van een stikstofberekening door SPA WNP Ingenieurs uitgesloten⁵. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. Daarmee hoeft geen vergunning als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb te worden aangevraagd.

3 <https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

4 <https://www.natura2000.vlaanderen.be/gebied/polders>

5 Bron: SPA WNP Ingenieurs

Tabel 2: De ligging van Natura 2000-gebieden (groen) ten opzichte van het plangebied (rood omcirkeld). Bron: <https://calculator.aerius.nl/calculator/>

4.2 Verordening ruimte

4.2.1 Natuurnetwerk Zeeland

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)⁶. Dichtstbijzijnde gebieden, behorend tot het NNZ liggen op een afstand van 2,2 kilometer (ten oosten) van het plangebied. Dit betreffen de Spuikreek (met beheertype N05.01 Moeras) en het Schapenbout (met beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos). Zie Afbeelding 4. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke waarden en kenmerken van bovengenoemd gebieden. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. Daarmee hoeft geen vergunning te worden aangevraagd.

⁶ <https://zldgwb.zeeland.nl/geoloket/?Viewer=NatuurLandschap>

Afbeelding 4: NNZ-gebieden ten opzichte van het plangebied (rood omcirkeld).
Bron: <https://zldgwb.zeeland.nl/geoloket/?Viewer=NatuurLandschap>

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 01-12-2017 door F. A. van Meurs, ecologisch deskundige⁷ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker (Leica Trinovid 10x42) onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar. Daarnaast is het rapport over de natuurwaarden van de Zeeuwse havengebieden⁸ geraadpleegd. Hoewel het plangebied geen deel uit maakt van het onderzoeksgebied voor deze rapportage, zijn er om heen wel waarnemingen van beschermde soorten verricht.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

⁷ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

⁸ Van Vliet, 2015.

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Buizerd	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Havik	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Huismus	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Ransuil	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Roek	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Sperwer	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Steenuil	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Wespendief	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen	0 - 1 km

Tabel 3: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 30-11-2017.

In Van Vliet, 2015 wordt een ransuil als broedvogel gemeld, net ten oosten van het plangebied. Vermoedelijk betreft het een boomgroep ter hoogte van het spoor en de daarnaast gelegen Koegorsstraat.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is ongeschikt voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten. Gebouwen zijn afwezig en in de bomen binnen het plangebied zijn geen nesten aangetroffen (of sporen hiervan), eveneens werden in de boomgroep binnen het plangebied geen braakballen aangetroffen, welke kunnen wijzen op aanwezigheid van een rust- of verblijfplaats van roofvogels. Vanwege de afwezigheid van gebouwen of struikgewas in het plangebied bestaat er geen potentie voor functioneel leefgebied van de huismus in het plangebied. Het plangebied is wel potentieel geschikt als jachtgebied voor roofvogels en uilen, zoals de buizerd, kerkuil, ransuil en steenuil. Het plangebied wordt echter omringd door soortgelijke agrarische percelen, waardoor in de omgeving voldoende alternatief habitat aanwezig is.

5.2.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is ongeschikt voor voor vaste rust- en verblijfplaatsen of voortplantingsplaatsen voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Gebouwen en boomnesten zijn binnen het plangebied afwezig.

5.2.2.3 *Algemene broedvogels*

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Dit betreffen met name groundbroeders, zoals scholekster, kievit.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is ongeschikt voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Potentieel geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen voor deze soorten zijn afwezig. Tevens ontbreekt binnen het plangebied potentieel essentieel functioneel leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor roofvogels en uilen, zoals buizerd, ransuil, kerkuil en steenuil is functioneel leefgebied aanwezig in de vorm van weilanden, watergangen, etcetera. Aanvullend (veld)onderzoek is niet nodig. De activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet nodig.

5.2.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is ongeschikt als broedhabitat voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Aanvullende maatregelen zijn niet nodig.

5.2.3.3 *Algemene vogels*

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels, zoals scholekster en kievit. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

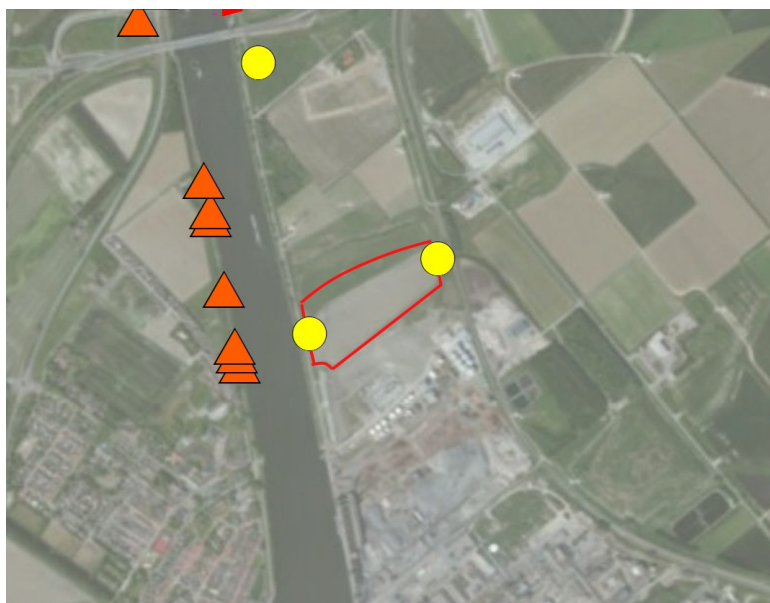
5.3 Soorten Habitatrichtlijn

5.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Kamsalamander	Amfibieën	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Kruipend moerasscherm	Vaatplanten	1 - 5 km
Bruinvis	Zoogdieren	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Gewone vinvis	Zoogdieren	1 - 5 km
Laatvlieger	Zoogdieren	1 - 5 km

Tabel 4: Waargenomen habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 30-11-2017.

Voor wat betreft het plangebied, zijn waarnemingen van vleermuizen afwezig. Direct grenzend aan het plangebied worden twee waarnemingen van rugstreeppad weergegeven.

Afbeelding 5: Waarnemingen van rugstreeppad (gele stip) binnen en rondom het plangebied (rood omlijnd). Met oranje driehoek wordt de thans niet meer beschermde rietorchis weergegeven. Bron: Van Vliet, 2015, Kaart 4.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 *Vaatplanten*

Het plangebied is ongeschikt voor kruipend moerasscherm en andere vaatplanten uit de Habitatrictlijn. Kruipend moerasscherm komt in Zeeuws Vlaanderen voor in de zoetwaterkreken⁹. Deze kreken zijn restanten van oude stroomgeulen waarin vroeger veel zand is afgezet, voordat het gebied in een polder is komen te liggen. De soort groeit er in een smalle zone, in drassig grasland op kleiige bodem. Dit habitat is in en grenzend aan het plangebied afwezig. Het plangebied is daarnaast ook, gezien het beheer ongeschikt voor deze soort (intensief agrarisch gebruik).

5.3.2.2 *Vleermuizen*

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Het plangebied is daarom ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De bomen binnen het plangebied zijn vanwege het ontbreken van geschikte holten en spleten, ongeschikt voor boombewonende vleermuizen.

Rondom het plangebied staan gebouwen en bomen die geschikt zijn voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen. Afstand tussen het plangebied en deze gebouwen bedraagt tenminste 200 meter. Afstand tussen geschikte bomen en het plangebied bedraagt 30 meter met er tussen kavelsloten en weiland. Het plangebied is geschikt als foerageergebied en vliegroute. Niet essentieel. In de directe omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare locaties aanwezig die (kunnen) fungeren als vliegroute en foerageergebied (tuinen, bomenrijen, velden, weilanden). Inrichting van het bedrijfsterrein zal geen negatieve impact hebben op dit functioneel leefgebied. De lijnvormige elementen blijven behouden.

5.3.2.3 *Grondgebonden zoogdieren en zeezoogdieren*

Het plangebied is ongeschikt voor grondgebonden zoogdieren uit de Habitatrictlijn. Dichtstbijzijnde waarnemingen van grondgebonden zoogdieren is op een afstand van tenminste 25 kilometer, dit betreft bever¹⁰. Geschikt open water is bovendien afwezig voor bever. Voor Noordse woelmuis ontbreekt geschikt habitat, als drassige tot natte ruige oeverzones, met veel dekking in de vorm van onder meer riet en rietruigte. Dichtstbijzijnd leefgebied is aanwezig in de kustgebieden in Schouwen-Duiveland. Het plangebied is niet gelegen in of aan zout water, en derhalve ongeschikt voor zeezoogdieren, zoals bruinvis, gewone vinvis, bultrug en potvis.

⁹ https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/profielen/soorten/Profiel_soort_H1614.pdf

¹⁰ NDFF, geraadpleegd 21-08-2017

5.3.2.4 *Amfibieën*

Het plangebied is potentieel geschikt voor rugstreeppad. Er zijn laagten, greppels en open water in de vorm van drinkpoelen aanwezig in en direct grenzend aan het plangebied, geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen (in ondiep water) en functioneel leefgebied (graslanden). De soort komt bovendien ook voor binnen of grenzend aan het plangebied.

Aanwezigheid van kamsalamander kan niet op voorhand worden uitgesloten. De kamsalamander komt in Zeeuws Vlaanderen enkel in drinkpoelen voor¹¹, welke aanwezig zijn grenzend aan het plangebied. De soort is aanwezig in de omgeving van Sluiskil en Terneuzen. Het is voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied afhankelijk van poelen, slootjes, struweel en kleine landschapselementen, deze elementen zijn aanwezig in en rondom het plangebied.

5.3.2.5 *Overige Habitatrichtlijnsoorten*

Overige Habitatrichtlijnsoorten te weten dagvlinders, libellen, reptielen, vissen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren (zoals gevlekte witsnuitlibel en tonghaarmuts) worden in het plangebied niet verwacht. Geschikte habitats zijn afwezig of het plangebied ligt niet in het bekende verspreidingsgebied van betreffende soorten.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

De effectbeoordeling gaat in op de soorten waarvoor het plangebied potentieel geschikt is.

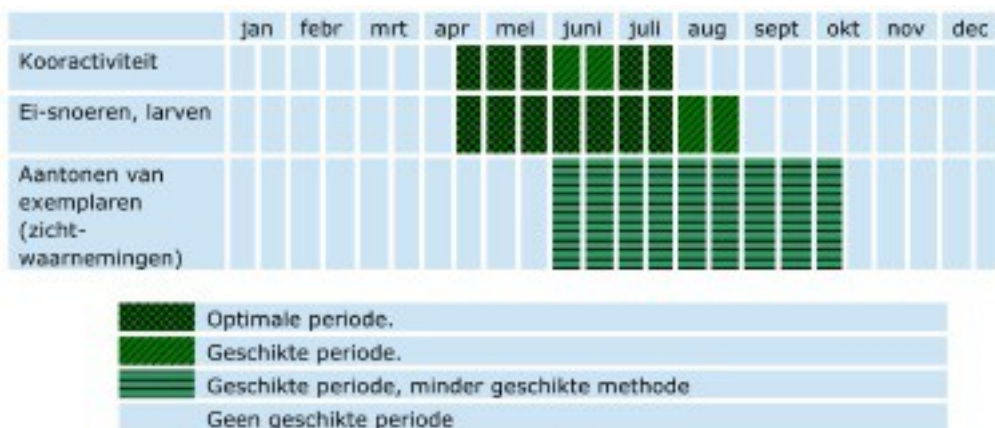
5.3.3.1 *Rugstreeppad*

Het plangebied is potentieel geschikt als vaste rust- en/of verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen en functioneel leefgebied van rugstreeppad. Het plangebied wordt heringericht en volledig geasfalteerd. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig:

- Door in de periode medio april-mei en juli minimaal 3 avonden te luisteren naar kooractiviteiten van rugstreeppad en in de maanden juni/juli de geschikte voortplantingswateren te onderzoeken op de aanwezigheid van eieren, eisnoeren en larven van rugstreeppadden.
- Mogelijk is onderzoek met e-DNA in het voortplantingsseizoen mogelijk om aanwezigheid van rugstreeppad vast te stellen.

Indien rugstreeppad aanwezig is, en de functionaliteit van het plangebied voor de soort niet kan worden gegarandeerd, dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

¹¹ <http://www.landschapsbeheerzeeland.nl/projecten/ruimte-voor-plant-en-dier/project/kamsalamander/12>

Afbeelding 6: Onderzoekperioden rugstreepad. Bron: Kennisdocument Rugstreepad.

5.3.3.2 Kamsalamander

Het plangebied is potentieel geschikt als vaste rust- en/of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van kamsalamander. Het plangebied wordt heringericht en volledig geasfalteerd. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig:

- Door in de periode medio april – augustus minimaal 3 keer met een schepnet de geschikte waterpartijen binnen en grenzend aan het plangebied te bemonsteren,
- en in de maanden april – juni minimaal 2 keer de geschikte voortplantingswateren te onderzoeken op de aanwezigheid van eieren van kamsalamander,
- en in de periode april – juli minimaal 2 keer met een zaklamp de geschikte waterpartijen met een zaklamp te beschijnen.
- Mogelijk is onderzoek met e-DNA in het voortplantingsseizoen mogelijk om aanwezigheid van kamsalamander vast te stellen.

Indien kamsalamander aanwezig is, en de functionaliteit van het plangebied voor de soort niet kan worden gegarandeerd, dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

5.4 Nationaal beschermde soorten

5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

Soort	Soortgroep	Afstand	Vrijgestelde soorten Zeeland
Bruine kikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Gewone pad	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Bokkenorchis	Vaatplanten	0 - 1 km	Nee
Dreps	Vaatplanten	0 - 1 km	Nee
Aardmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Bosmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Egel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Haas	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Konijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Ondergrondse woelmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Ree	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Rosse woelmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Steenmarter	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Tweekleurige bosspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Veldmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Veldspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Vos	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wezel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
grote vos	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Boommarter	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Bunzing	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Eekhoorn	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Gewone zeehond	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Grijze zeehond	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Waterspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Nee
Woelrat	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja

Tabel 5: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 30-11-2017

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 *Vaatplanten*

Het plangebied is ongeschikt voor nationaal beschermde vaatplanten. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit met gras ingezaaide akker. Hierdoor is het plangebied ongeschikt voor bokkenorchis welke voorkomt op hooilanden en dijken en bermen. De bodem is vanwege jarenlang agrarisch gebruik en bemesting sterk voedselrijk, waardoor veel beschermde vaatplanten, zoals glad biggenkruid, afwezig zijn. Pionierssituaties zijn afwezig, hierdoor is kleine wolfsmelk redelijkerwijs afwezig.

Dichtstbijzijnde vindplaatsen van dreps betreffen gezaaide planten. De soort is in Zeeland afhankelijk van het inzaaien in akkerreservaten¹². Het plangebied maakt geen deel uit van akkerreservaten.

Op basis hiervan is op voorhand de aanwezigheid van deze en andere Nationaal beschermde soorten vaatplanten (zoals akkerdoornzaad, bergnachtorchis) uit te sluiten.

5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren en zeezoogdieren*

Het plangebied is potentieel geschikt voor de veldspitsmuis. Deze soort komt verspreid in Zeeuws Vlaanderen voor. Geschikt habitat voor deze soort van kleinschalig landschap, betreft bosschages aan de westrand van het plangebied, de kavelsloot centraal in het plangebied en, de kade ten westen en het struweel ten oosten van het plangebied. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor steenmarter. Geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter zijn afwezig, de steenhopen waar ze verblijfplaatsen kunnen vinden zijn voor steenmarter te klein. Het plangebied is ongeschikt voor waterspitsmuis en eekhoorn. De waterspitsmuis leeft langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers¹³. Deze habitats zijn in en grenzend aan het plangebied niet aanwezig. Het plangebied is ongeschikt als habitat voor de eekhoorn. De bomen in het plangebied staan hiervoor zeer geïsoleerd.

Het plangebied is niet gelegen in of aan zout water, en derhalve ongeschikt voor zeezoogdieren, zoals gewone zeehond en grijze zeehond.

Het gehele plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Zeeland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bunzing, wezel en hermelijn, egel, haas en verschillende soorten muizen. Geschikt habitat voor voortplantingsplaatsen en functioneel leefgebied voor deze soorten is in het plangebied aanwezig.

¹² Bron: Het blad, Orgaan van de Zeeuwse floristen en FLORON district 17 (Zeeland). Nr. 80, 2016.

¹³ <http://www.zoogdiervereniging.nl/>

5.4.2.3 *Amfibieën*

Het gehele plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zeeland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker. Geschikt habitat voor voortplantingsplaatsen en functioneel leefgebied voor deze soorten is in het plangebied aanwezig. Voor alpenwatersalamander ontbreekt geschikt habitat. De soort komt in Zeeuws Vlaanderen enkel van nature voor op de dekzandruggen langs de grens met Vlaanderen. Overige vindplaatsen van alpenwatersalamander zijn gelegen in steden en dorpen, dit betreffen alle uitgezette exemplaren. Het plangebied maakt geen deel uit van deze habitats.

5.4.2.4 *Overige Nationaal beschermde soorten*

Aanwezigheid van overige nationaal beschermde soorten (kleine ijsvogelvlinder, grote modderkruiper, bosbeekjuffer, etcetera) is gelet op de grote afstand tussen de dichtstbijzijnde waarnemingen (tenminste 10 kilometer¹⁴) redelijkerwijs uit te sluiten. Grote vos is als standvlinder in Nederland uitgestorven¹⁵.

5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.4.3.1 *Veldspitsmuis*

Het plangebied is potentieel geschikt voor voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van veldspitsmuis. Aanvullend onderzoek is nodig middels onderzoek met zogenaamde lifetraps.

Indien veldspitsmuis aanwezig is, en de functionaliteit van het plangebied voor de soort niet kan worden gegarandeerd, dient gewerkt te worden conform een geldige gedragscode, bijvoorbeeld de Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van Stadswerk Nederland¹⁶. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is dan niet nodig.

5.4.3.2 *Steenmarter*

Het plangebied is potentieel geschikt als foerageergebied voor steenmarter. In de directe omgeving zijn geschikte alternatieven aanwezig waar de dieren heen kunnen gaan. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

5.4.3.3 *Nationaal beschermde soorten*

Het plangebied is daarnaast geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zeeland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet

¹⁴ Bron: NDFF

¹⁵ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/?vlinder=1091>

¹⁶ <https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>

noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, egel, egel, haas, kleine marterachtigen en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.1.2 Verordening ruimte

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Zeeland. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

- Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied is uitgesloten. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.
- Het plangebied is geschikt voor voortplantingsplaatsen van algemene vogels. In gebruik zijnde nesten mogen in principe nooit worden verstoord. Door in dezen onder andere buiten het broedseizoen (grotendeels 15 maart – 15 augustus) te werken zijn schadelijke effecten op nesten van deze vogels te voorkomen.

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

- De herinrichting van het plangebied kan leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel

leefgebied van rugstreeppad. Aanvullend onderzoek is nodig om aan- of afwezigheid en de functie van het plangebied voor rugstreeppad vast te stellen (zie paragraaf 5.3.3.1). Indien rugstreeppad aanwezig is en een overtreding van een verbodsbepaling niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing of vergunning te worden aangevraagd.

- De herinrichting van het plangebied kan leiden tot schadelijk effecten op potentieel aanwezige voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van kamsalamander. Aanvullend onderzoek is nodig om aan- of afwezigheid en de functie van het plangebied voor kamsalamander vast te stellen (zie paragraaf 5.3.3.2). Indien kamsalamander aanwezig is en een overtreding van een verbodsbepaling niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing of vergunning te worden aangevraagd.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

- De herinrichting van het plangebied kan leiden tot schadelijk effecten op potentieel aanwezige voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van veldspitsmuis. Aanvullend onderzoek is nodig om aan- of afwezigheid en de functie van het plangebied voor veldspitsmuis vast te stellen (zie paragraaf 5.4.3.1). Indien veldspitsmuis aanwezig is en een overtreding van een verbodsbepaling niet kan worden voorkomen, dient gewerkt te worden conform een geldige gedragscode. Een ontheffing of vergunning hoeft dan niet te worden aangevraagd.
- Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde faunasoorten waarvoor in de provincie Zeeland een vrijstellingsbesluit van kracht is. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, egel, egel, haas, kleine marterachtigen en muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

6.3 Overzicht aanvullend onderzoek

	Onderzoekperiode											
Soortgroep	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Rugstreeppad												
Kamsalamander												
Veldspitsmuis												

Tabel 6: Benodigd aanvullend onderzoek en onderzoeksperiodes.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 Literatuur

Anon., 2008. Kruipend moerasscherm (*Apium repens*) H1614. Profielen habitatsoorten, versie 1 september 2008

Anon., 2016. Het blad, Orgaan van de Zeeuwse floristen en FLORON district 17 (Zeeland). Nr. 80, 2016.

Anon., 2016. Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Beleidsnota. Provincie Zeeland, Middelburg

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J. B. M. Thissen, K. J. Canters & J. C. Buys (red), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Centre en EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Crombaghs, B. & G. Hoogerwerf, 1995. Leefgebieden van amfibieën in oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen. Limens-Divergens, Nijmegen.

Vliet, J. A. van, 2015. Natuurwaarden van Zeeuwse havengebieden. Verspreidingsatlas Kanaalzone Gent – Terneuzen. Grontmij, Middelburg

7.2 Internet

Beschermde soorten

NDFF Verspreidingsatlas – <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Wilde Planten – <http://wilde-planten.nl/>

Reptielen en amfibieën – <http://ravon.nl/> en <http://www.landschapsbeheerzeeland.nl/>

Vogels – <https://www.sovon.nl/>

Libellen en vlinders – <https://www.vlinderstichting.nl/>

Zoogdieren – <http://www.zoogdiervereniging.nl/>

Beschermde gebieden

<https://zldgwb.zeeland.nl/geoloket/?Viewer=NatuurLandschap>

<https://zldgwb.zeeland.nl/geoloket/?Viewer=Natura2000>

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

<https://www.natura2000.vlaanderen.be/gebied/polders>

Kadaster

<https://bagviewer.kadaster.nl/>

Kennisdocumenten Soorten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/>

Natuurwetgeving

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2>
www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Het plangebied, gezien vanuit het oosten. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

Waterberging direct ten oosten van het plangebied. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

Het plangebied, gezien vanaf de Oostkade. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

Natuurvriendelijke oevers ten noorden van het plangebied. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

Drinkpoel ten noorden van het plangebied. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.